

29 Rywalizacja mocarstw europejskich w XVIII w.

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

XXIV. Europa w dobie oświecenia. Uczeń:

4) charakteryzuje proces modernizacji Rosji w XVIII w. i rosyjską ideę imperium.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: 1699, 1700–1721, 1702, 1706, 1709, 1713, 1721, 1740–1742, 1742, 1744–1745, 1745, 1756–1763, 1763
- postacie: Piotra I Wielkiego, Karola XII, Karola VI Habsburga, Marii Teresy, Piotra III

ROZUMIE

- pojęcia: wielka wojna północna, taktyka spalonej ziemi, pokój w Nystad, sankcja pragmatyczna, pierwsza wojna śląska, pokój we Wrocławiu, druga wojna śląska, pokój w Dreźnie, odwrócenie przymierzy, wojna siedmioletnia (trzecia wojna śląska), cud domu brandenburskiego, pokój na zamku Hubertusburg, pokój w Paryżu

POTRAFI

- przedstawić przyczyny, przebieg oraz skutki wielkiej wojny północnej
- określić wpływ wielkiej wojny północnej na pozycję Rosji w polityce europejskiej
- omówić wpływ sankcji pragmatycznej na sytuację w cesarstwie
- scharakteryzować i opisać przebieg wojen śląskich
- określić wpływ wojen śląskich na sytuację wewnętrzną cesarstwa
- omówić najważniejsze sojusze polityczne w przededniu wojny siedmioletniej
- scharakteryzować przebieg wojny siedmioletniej
- wyjaśnić, dlaczego wojna siedmioletnia nazywana jest pierwszą wojną o charakterze światowym
- opisać skutki wojen toczonych w XVIII w. dla sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej w Europie

I. WPROWADZENIE

Prosimy uczniów, aby wymienili najważniejsze konflikty zbrojne, jakie toczyły się w Europie w XVII w. Zwracamy uwagę, że rywalizacja o prymat w Europie między poszczególnymi państwami trwała również w XVIII w. Podajemy temat i główny cel lekcji.

II. ROZWINIĘCIE

Informujemy uczniów, że na dzisiejszej lekcji będziemy tworzyć mapy mentalne na temat głównych konfliktów w XVIII w. Dzielimy klasę na sześć grup i rozdajemy im instrukcje. ► 

Grupa I

Przeczytajcie uważnie podrozdziały w podręczniku: *Wielka wojna północna* (s. 302–304) oraz *Pokój w Nystad i skutki wielkiej wojny północnej* (s. 304–305), a także przeanalizujcie mapę (m9, s. 312). Następnie stwórzcie na dużych arkuszach papieru mapę mentalną dotyczącą tego konfliktu. Pamiętajcie, aby uwzględnić w niej genezę wojny, walczące strony, główne bitwy oraz wynik konfliktu.

Grupa II

Przeczytajcie uważnie podrozdział w podręczniku *Wojny śląskie* (s. 308–309) i przeanalizujcie mapę (m9, s. 312), a następnie stwórzcie na dużych arkuszach papieru mapę mentalną dotyczącą pierwszej i drugiej wojny śląskiej. Pamiętajcie, aby uwzględnić w niej genezę konfliktu, walczące strony, główne bitwy oraz wynik wojen.

Grupa III

Przeczytajcie uważnie podrozdział w podręczniku *Wojna siedmioletnia* (s. 309–311) i przeanalizujcie mapę (m9, s. 312), a następnie stwórzcie na dużych arkuszach papieru mapę mentalną dotyczącą tego konfliktu. Pamiętajcie, aby uwzględnić w niej genezę wojny, walczące strony, główne bitwy oraz wynik konfliktu.

Grupa IV

Przeczytajcie uważnie podrozdział w podręczniku *Wojna siedmioletnia* (s. 309–311) i przeanalizujcie mapę (m9, s. 312), a następnie stwórzcie na dużych arkuszach papieru mapę mentalną dotyczącą tego konfliktu. Pamiętajcie, aby uwzględnić w niej genezę wojny, walczące strony, główne bitwy oraz wynik konfliktu.

Grupa V

Przeczytajcie uważnie podrozdział w podręczniku *Wojny śląskie* (s. 308–309) i przeanalizujcie mapę (m9, s. 312), a następnie stwórzcie na dużych arkuszach papieru mapę mentalną dotyczącą pierwszej i drugiej wojny śląskiej. Pamiętajcie, aby uwzględnić w niej genezę konfliktu, walczące strony, główne bitwy oraz wynik wojen.

Grupa VI

Przeczytajcie uważnie podrozdziały w podręczniku: *Wielka wojna północna* (s. 302–304) oraz *Pokój w Nystad i skutki wielkiej wojny północnej* (s. 304–305), a także przeanalizujcie mapę (m9, s. 312). Następnie stwórzcie na dużych arkuszach papieru mapę mentalną dotyczącą tego konfliktu. Pamiętajcie, aby uwzględnić w niej genezę wojny, walczące strony, główne bitwy oraz wynik konfliktu.

W trakcie pracy grup zapisujemy na tablicy temat mapy myśli *Główne konflikty zbrojne w XVIII w.* Po wykonaniu zadania uczniowie prezentują swoje mapy i przyklejają je w odpowiednich miejscach na tablicy.

III. PODSUMOWANIE

Prosimy o dokończenie zdań:

- › Uważam, że najpoważniejsze konsekwencje na arenie międzynarodowej miała wojna..., ponieważ...
- › Uważam, że największe znaczenie dla Europy Środkowo-Wschodniej miała wojna..., ponieważ...

Następnie rozdajemy w klasie karty pracy. ▶ 

METODY KONTROLI

Uczniowie wykonują zadanie 1 w karcie pracy.